Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД КРАГУЈЕВЦУ
Гж-3497/25
04.03.2026. године
К р а г у ј е в а ц

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ, у већу састављеном од судија Ане Спасић, председника већа, Александре Прешић и Небојше Јеремића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., ЈМБГ ..., чији је пуномоћник Златко Милић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова РС, ул. Кнеза Милоша 101-103, Београд, коју заступа Државно правобранилаштво, одељење у ..., ради накнаде нематеријалне штете, вредност предмета спора 546.000,00 динара, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Крагујевцу 16П-4570/23 од 12.08.2025. године, у седници већа одржаној дана 04.03.2026. године, донео је

П Р Е С У Д У

I ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене Републике Србије и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Крагујевцу 16П-4570/23 од 12.08.2025. године у делу става 1. изреке алинеја 1. и 2, којим је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу, на име претрпљене нематеријалне штете исплати и то:

- на име претрпљених физичких болова износ од 119.000,00 динара и
- на име претрпљеног страха износ од 127.000,00 динара,

са законском затезном каматом почев од 12.08.2025. године, као дана пресуђења, па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

II УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Крагујевцу 16П-4570/23 од 12.08.2025. године у преосталом делу става 1. изреке, и то у погледу досуђеног износа нематеријалне штете у износу од 300.000,00 динара, а на име претрпљеног душевног бола због повреде угледа и части, и решење о трошковима поступка садржано у ставу 3. изреке и у укинутим деловима предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом, у ставу 1. изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезана тужена да тужиоцу на име претрпљене нематеријалне штете исплати и то:

- на име претрпљених физичких болова износ од 119.000,00 динара,
- на име претрпљеног страха износ од 127.000,00 динара,
- на име претрпљеног душевног бола због повреде угледа и части износ од 300.000,00 динара,

са законском затезном каматом почев од 12.08.2025. године, као дана пресуђења, па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

Ставом 2. изреке, одбијен је део тужбеног захтева тужиоца за разлику од износа досуђених изреком пресуде под 1. до потраживаних износа накнаде нематеријалне штете и то:

- на име претрпљених физичких болова за износ од још 81.000,00 динара,
- на име претрпљеног страха за износ од још 73.000,00 динара,

све са законском затезном каматом почев од 12.08.2025. године, као дана пресуђења, па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, као неоснован.

Ставом 3. изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 294.560,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде, до коначне исплате, под претњом извршења.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена, побијајући је у ставу 1. и 3. изреке, како то произилази из садржине жалбе, а због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је одговорио на жалбу поднеском од 18.09.2025. године.

Испитујући првостепену пресуду у ожалбеном делу и жалбу тужене, сагласно овлашћењима из члана 386. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11…10/23 – др. закон), у границама разлога наведених у жалби, пазећи на правилну примену материјалног права, Апелациони суд је утврдио да је жалба тужене основана у ставу 1. алинеја 3. изреке, у погледу претрпљених душевних болова због повреде угледа и части, а у преосталом делу неоснована. Основано се жалбеним наводима тужене указује да чињенично стање није правилно и потпуно утврђено у погледу одлуке о постојању душевних болова због повреде части и угледа код тужиоца, те стога ни материјално право није могло бити правилно примењено.

У првостепеном поступку утврђено је да је дана 08.07.2020. године, око 20.00 часова, тужилац са пријатељем учествовао у мирним протестима грађана испред зграде скупштине Града …, а поводом мера закључавања грађана – увођења полицијског часа, због опасности ширења заразе вирусом Ковида 19. Своје незадовољство против наведених мера изражавао је својим присуством. Када су протести почели да попримају облике насиља и када је полиција почела да употребљава сузавац са пријатељем је напустио скуп и преко платоа некадашње робне куће наставио је своје кретање ка другом делу града. Када је дошао до простора иза пекаре „…“ савладан је од стране припадника полиције у цивилу без икаквог упозорења, оборен на земљу, лишен слободе, тако што су му лисице стављене на руке и одведен је у зграду Полицијске управе у …, где су се налазила и друга лица лишена слободе те вечери. Тужилац се није опирао приликом хапшења, нити приликом одвођења, као ни приликом задржавања у просторијама Полицијске управе у …. Након што је приведен, смештен је од стране полицијских службеника у ходник десно од пријемнице, где му је, као и осталима,

наређено да клекне, стави руке на потиљак, главу окрене ка зиду и ћути, а након тога су вербално и физички злостављани од стране полиције, између чега су им биле упућиване претње да ће „робијати“, да неће видети „светлост дана“, као и погрдне речи. Поред претњи и упућивања погрдних речи, тужилац је ударан пендреком по руци, ногама, глави и телу.

На основу налаза и мишљења вештака хирурга др Дејана Лазића из … утврђено је да је тужилац (рођен 1997. године) задобио огуљотине главе слепоочно лево, нагњечења леђног дела трупа, негњечење десне стране десне половине грудног коша, огуљотине десног слабинског предела, нагњечење и крвне подливе предела унутрашње и задње стране десне надлактице и огуљотине предела десног ручног зглоба, оба лакта и оба колена, а да констатоване повреде могу бити последица вешекратног дејства тупине замахнутог механичког оруђа, у шта спада и гумена, дрвена или метална палица. Механизам повређивања није подразумевао наношење констатованих телесних повреда у једном тренутку, већ је механизам повређивања временски трајао, а повреде које је тужилац задобио у предметном догађају, квалификују се као механичка лака телесна повреда, те је за излечење истих било потребно оквирно 20 дана. Тужилац је болове јаког интензитета трпео 15 минута, болове средњег интензитета трпео 10 дана, док је болове слабог интензитета трпео повремено у просеку 30-40 минута дневно у наредних 20 дана.

Из налаза и мишљења вештака специјалисте судске психијатрије др Данијеле Ђоковић утврђено је да је тужилац од момента хапшења у наредних 5 минута трпео примаран страх јаког до средњег интензитета, који је у наредних 60 секунди попримио слаб интензитет. Од наведеног тренутка, па у наредних месец дана, тужилац је трпео секундарни страх у форми стрепње, забринутости и неизвесности за своје здравље, због физичких болова и психичких тегоба. Секундарни страх јаког интензитета тужилац је трпео у првих 48 сати, затим је секундарни страх у наредних месец дана био средњег до слабог интензитета. Предметни догађај код тужиоца изазвао је душевне болове због повреде части и угледа, јер тужилац није био у сукобу са законом, у полицији је био тучен, те је осећао физичке болове, а није могао ни да контактира са породицом, нису знали где се налази, па је осећао и забринутост за своју животну позицију. Душевне болове јаког интензитета трпео је 48 сати после хапшења, односно у периоду задржавања у просторијама полиције. У наредних месец дана тужилац је трпео душевне болове у почетку јаког, а потом слабог интензитета, док је болове средњег до слабог интензитета трпео у наредна два месеца.

Првостепени суд је најпре ценио истакнути приговор застарелости потраживања и оценио да је исти неоснован, јер је тужба поднета поводом штетног догађаја који је почео 09.07.2020. године, када је тужилац ухапшен и приведен, а завршио се 11.07.2020. године, када је тужилац пуштен на слободу, односно када му је притвор укинут, па како је тужба поднета 10.07.2023. године, према оцени првостепеног суда, од укидања притвора до подношења тужбе није протекао рок из чл. 376. ст. 1. и 2. ЗОО.

У току поступка првостепени суд је по службеној дужности ценио постојање подељене одговорности, односно доприноса тужиоца настанку штете сходно одредбама чл. 192. ЗОО, те утврдио да тужилац није допринео настанку штете својим поступањем, јер није утврђено да је тужилац нарушавао јавни ред и мир, присуствовао је

мирним протестима, те да својим понашањем није проузроковао хапшење и привођење, као и да није пружао отпор приликом хапшења.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредбе члана 232. ЗПП и одредби чл. 154, 172, 192, 200, 277. и 376. ЗОО извео чињенично правни закључак да је тужбени захтев тужиоца делимично основан, а приликом одмеравања висине накнаде за сваки од тражених видова нематеријалне штете, првостепени суд је имао у виду да накнада штете треба да представља одређену сатисфакцију тужиоцу за претрпљена негативна осећања и да се њоме не погодује тежњама које су неспојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, а водећи рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада.

По оцени Апелационог суда првостепени суд је правилно поступио када је тужиоцу досудио наведене износе на име претрпљених физичких болова и на име претрпљеног страха, ближе одређене ставом 1. алинеје 1. и 2. изреке, јер је у току поступка јасно утврђено, како из исказа самог тужиоца и саслушаних сведока, тако и на основу изведених вештачења од стране вештака хирурга и вештака психијатра, да је тужилац предметне повреде задобио, те да су исте могле настати као последица предметног догађаја, јер су по својој природи и облику могле настати као последица вишекратног дејства тупине замахнутог механичког оруђа, у шта спада дрвена, гумена или метална палица. Сам механизам повреда не претпоставља једновременост настанка предметних повреда код тужиоца, већ представља континуирано дејство силе, односно да је механизам повређивања временски трајао.

Неосновано се жалбеним наводима истиче да у току поступка није утврђено да је у било којој фази поступка полицијског задржавања тужиоца дошло до прекорачења овлашћења од стране припадника МУП, да је поступање истих било у складу са законом, те да не постоји кривица на страни полиције, нити пропуст у њиховом раду.

Наиме, одредбом чл. 105. ст. 1. Закона о полицији, између осталог, прописано је да средства принуде у смислу овог закона јесу 1) физичка снага, 4) службена палица и 5) средства за везивање, ст. 2. прописано је да ће полицијски службеник средства принуде употребити само ако се на други начин не може извршити задатак и то суздржано и сразмерно опасности која прети законом заштићеном добру и вредности, односно тежини дела које се спречава или сузбија, док је ст. 5. прописано да су полицијски службеници приликом употребе средстава принуде дужни да чувају људске животе, проузрокују што мање повреда и материјалне штете, као и да осигурају да се помоћ повређеном или угроженом лицу што пре пружи и да његови најближи о томе што пре буду обавештени. Одредбама чл. 110. истог Закона просписано је да се физичка снага може употребити раду одбијања напада, савлађивања отпора или спречавања самоповређивања лица (ст. 1.), а да се отпором сматра свако супротстављање законитим службеним мерама и радњама које се може вршити оглушивањем или заузимањем клечећег, седећег, лежећег или сличног положаја, пасивни отпор, или заклањањем или држањем за лице или предмет, отимањем, стављањем у изглед да ће се лице напасти, или предузимањем сличне радње, активни отпор (ст. 4.). Одредбом чл. 113. истог Закона прописано је да се службена палица може употребити ради одбијања напада или савлађивања отпора лица, ако је употреба физичке снаге безуспешна или се не може постићи законити циљ (ст. 1.), а да се ударци службеном палицом не смеју задати у пределу главе, врата, кичменог стуба, грудног

коша, трбушног зида, гениталија и зглобова, осим ако су такви ударци неопходно потребни ради заштите живота и тела.

У конкретном случају јасно је у току поступка утврђено да је тужилац задобио повреде у виду нагњечења леђног предела трупа, а о чему је приложио фотографије, при чему је и вештак хирург навео да су исте могле настати као последица употребе службене палице (пендрека). Из исказа сведока ББ утврђено је да се тужилац приликом хапшења није опирао и да се понашао крајње коректно. Како је у конкретном случају утврђено да тужилац није пружао отпор приликом хапшења и да његово понашање у току самог хапшења и поступка привођења није имплицирало употребу силе којом би тужилац евентуално био савладан, то је дошло до прекорачења овлашћења приликом поступања полицијских службеника, који су поступали у датој ситуацији. Наиме цитираним одредбама Закона о полицији прописано је када, у којим ситуацијама и на који начин полиција може да употреби средства принуде према одређеном лицу, а да та средства треба да се користе резервисано, односно уздржано, што значи тек уколико се за то укаже потреба, а потреба се огледа у негативном, односно несарадљивом поступању лица које се приводи од стране полицијских службеника. Тужилац, како је то утврђено, приликом хапшења није показивао никакве активности које су биле револтно усмерене ка поступку привођења, односно ка поступању полицијских службеника. Потом, у полицијској станици, када је приведен, тужилац је био везан и позициониран тако да буде у клечећем положају, лицем окренут ка зиду, чиме је учињена превенција према одупирању ухапшених лица или евентуално њиховом супротстављању полицијским службеницима. Тужилац ни у полицијској станици није исказивао поступање које је било супротно мирној процедури, односно које би иницирало употребу силе од стране полицијских службеника. Са друге стране, како из самог исказа тужиоца, тако и из исказа саслушаних сведока, а потом и из изведених доказа вештачењем, произилази да су полицијски службеници употребљавали репресију према ухапшенима која није била стварно индикована. Из наведеног јасно произилази да повреде које су нанете тужиоцу, нису биле последица његовог одупирања хапшењу, нити привођењу, и не само да су последица прекорачења овлашћења полицијских службеника, већ су нанете супротно одредбама Закона о полицији, јер су нанете по леђима, дуж кичменог стуба. Наведено понашање код тужиоца је створило страх, јер је било праћено и вербализацијом репресије, на тај начин што су се полицијски службеници обраћали ухапшенима претњама да неће више видети „светлост дана“ да ће „робијати“ и да више никада неће бити исти. Стога је правилно одлучио првостепени суд када је усвојио тужбени захтев тужиоца и досудио новчану накнаду у износима као у изреци става 1. пресуде.

Правилно је примењена и одредба чл. 200. ЗОО, за шта је првостепени суд дао детаљне и јасне разлоге, које у свему прихвата и апелациони суд, те исте неће понављати, сходно чл. 396. ст. 2. ЗПП.

Пошто се жалбеним наводима тужене не доводи у сумњу законитост и правилност побијане пресуде у делу у коме се односи на став 1. алинеја 1. и 2. изреке, којом је усвојен тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете на име претрпљених физичких болова и претрпљеног страха и досуђена новчана накнада, Апелациони суд је жалбу тужене у овом делу као неосновану одбио, те применом одредбе члана 390. ЗПП одлучио као у ставу I изреке ове пресуде.

Међутим, основано се на посредан начин указује жалбом тужене да у погледу досуђене нематеријалне штете на име претрпљених душевних болова због повреде угледа и части, чињенично стање није потпуно и правилно утврђено. Стога ни материјално право није могло бити правилно примењено, на шта се такође основано указује жалбом тужене.

Част је субјективна категорија, под којом се подразумева мишљење које човек има о себи као припаднику људског друштва или мање друштвене групе, чији систем вредности прихвата. Насупрот томе, углед одражава објективизирано мишљење осталих припадника одређене друштвене заједнице о конкретном појединцу у ужој групи људи. Осећај части и угледа се не морају поклапати. Секундарне последице нарушавања ових личних добара не морају бити исте, оне се могу разликовати по својој тежини, трајању, степену друштвене опасности, могућности и начину отклањања, по правној релевантности и слично, па је стога суд дужан да утврди да ли санкција чије изрицање тужилац предлаже, одговара природи повређеног личног добра, интензитету повреде или угрожавања и осталим релевантним околностима конкретног случаја. Код повреде овог права личности, цени се докле се може ићи у критиковању неког лица, а да се при томе не повређује његово право на част и углед. Дозвољена је свака критика која није управљена на личност, већ на њене радње и поступке.

Повреда части и угледа може да проузрокује нематеријалну штету, која се по правилу испољава у поремећају психичке равнотеже личности, поремећају нормалног душевног стања, трпљењу душевних болова, а понекад и физичких болова. У случају повреде људског достојанства, части и угледа, оштећеном припада право на сатисфакцију која се може састојати и у захтеву оштећеног да му штетник исплати правичну новчану накнаду, као у конкретном случају, независно од тога да ли је оштећени претрпео и материјалну штету. Непријатност, осећај нелагодности и душевни болови, а нарочито трајнији психички поремећаји, изазвани повредом части и угледа, не могу се отклонити исплатом одређене своте новца, што и није смисао новчане накнаде нематеријалне штете. На овај начин, тужиоцу се пружа сатисфакција за неосновано претрпљене душевне болове. Новцем се не пружа обештећење за повреду личног добра, већ за секундарне последице у виду душевних болова, који су том повредом изазвани. Новчана накнада нематеријалне штете припада само лицима која су због повреде осећања части и друштвеног угледа, претрпела психичке болове одређеног трајања и интензитета.

Правилно је првостепени суд објаснио појам угледа и части, те дао јасну дистинкцију између субјективног поимања личних квалитатива, који се везују за част и објективног доживљаја појединца у друштву гледано кроз призму друштвених и социолошких аспеката друштва коме тужилац припада. Међутим, првостепени суд дат појам није правилно препознао у околности предметног случаја.

Наиме, суд за основ своје одуке узима поступање полицијских службеника тиме што су тужиоцу и осталим лицима која су истом приликом била приведена упућивали пордне речи следећег садржаја „јебаћу вам матер, кола ће се на вама сломити, ви сте криви, робијаћете због овога, клошари!“. Наведене речи су изречене у множини, и биле су упућене неодређеном броју лица која су била приведена те вечери, стога остаје нејасан закључак да ли су те речи заиста лично код тужиоца изазвале душевну узнемиреност и повредиле његова осећања квалификације личне вредности, и на који начин, или су пак могла изазвати страх, јер изречено има карактер претње. Сам догађај

десио се у станици полиције, где је присуствовао ограничен број људи, приведених, који су били у истој ситуацији као тужилац, и полицијских службеника, па је нејасна практична дистинкција субјективног и објективног доживљаја код тужиоца, обзиром да се предметни догађај одиграо у контролисаном простору, односно у службеним просторијама МУП. Са друге стране, оцену првостепеног суда, апелациони суд за сада не може прихавтити као правилну из разлога што се тужилац, саслушан у својству парничне странке, изјаснио да је сам догађај код његових сродника и људи из ближег окружења изазвао страх за његову безбедност, а да је само учешће на протестима било похваљено од стране одређеног броја лица, док су га неки пак прекорели због тога наводећи да је „он млад човек, да му није место на простестима и да треба да се кане политике“, те да је то код њега изазвало доживљај пониженост. Тужилац се у овом делу изјашњава о доживљају окружења према његовом учешћу у протестима, али не и о томе какве је последице његово хапшење и привођење имало на однос околине према њему.

С обзиром на овакав закључак првостепеног суда, пресуда је у овом делу морала бити укинута, јер чињенично стање није правилно ни потпуно утврђено, па се није могла испитати ни примена материјалног права, одредбе чл. 200. ЗОО, пре свега у погледу досуђене висине накнаде овог вида штете.

У поновном поступку, првостепени суд ће поступити по примедбама наведеним у овој одлуци у смислу чл. 398. ст. 2. ЗПП, и користећи се овлашћењима из члана 313. ЗПП, постављањем додатних питања, а нарочито детаљним саслушањем тужиоца на предложене околности, као и правилном оценом изведених доказа у смислу чл. 8. ЗПП, те на такав начин донети правилну и на закону засновану одлуку, а у којој ће дати јасне разлоге своје одлуке.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер иста зависи од коначног исхода спора.

Председник већа-судија
Ана Спасић с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице